

Simon van der Geest

Spijkerzwijgen

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij

2015

Scheuren

Zondag

Als je maar hard genoeg rijdt, vlieg je terug in de tijd.

Mama scheurt als een gek over de weg, bomen en borden zoeven voorbij in een waas, de motor giert en loeit. Ze zit voorovergebogen en knijpt in het stuur. Bij elke bocht word ik heen en weer geslingerd in mijn gordel, ik krijg er de slappe lach van. Ik schuif mijn raampje open en de wind buldert naar binnen en grijpt mijn lange haren. Dit is gaaf, ik vergeet helemaal dat ik buikpijn heb. 'Woe-hoe!' schreeuw ik. 'Woe-hoe!'

Mama kijkt even opzij. 'Moet dat?' roept ze boven het gepraas uit.

'Ja, dat moet! Harder, mam!'

Ik heb een keer een film gezien over een professor die een auto had uitgevonden waarmee je kon tijdreizen. Als je maar hard genoeg ging, begon de hele auto te vonken en vlammen en dan – flits – was je in het verleden.

'Nog harder!'

We zwaaien een bocht door en mama en ik hangen helemaal scheef. Mama bijt haar kaken op elkaar, spert haar ogen wijd open en geeft weer vol gas. Ik hoef niet bang te zijn, mama gaat vaker 'even een rondje uitrazen in de auto'. Dat helpt. Dan vergeet ze haar zorgen en zo.

Ik zie de snelheidsmeter omhoogkruipen; 120... 130... 140... Ik knijp mijn ogen dicht. (Alsjeblieft, laat ons terugflitsen. Naar vanmorgen vroeg, toen het aquarium nog heel was. Nee, nog verder terug... een maand, een jaar... Laat ons terugflitsen naar een dag waarop er nog niks aan de hand was...)

De auto mindert vaart en ik open mijn ogen weer.

Het lijkt wel of het is gelukt om terug te zoeven in de tijd. Maar dan meteen een halve eeuw of zo. Overal oude boerderijen, bruggetjes en molens. En ik zie zelfs een mevrouw met klompen en een schort. En met een mobiele telefoon. O. Onze auto is toch niet echt een tijdmachine.

We rijden langs een kerk en een oud schoolgebouw. Dit hier herken ik, in dit dorpje wonen een paar broers van mijn opa. Opa zelf woont een stuk daarbuiten.

We zijn het dorp nog niet uit of een kudde schapen blokkeert de weg.

‘Ook dat nog,’ zucht mama en ze remt af tot we stilstaan vlak achter de schapenkoten. Ze zet de motor af. Uit een wei naast de weg stromen nog meer schapen de weg op en al gauw is de auto omringd door blatende beesten. Nieuwsgierig steekt er een zijn kop door mijn raam naar binnen en blaast in mijn oor. Ik vind het wel gezellig en begin terug te blaten, maar mama buigt zich over mijn schoot en schuift mijn raampje dicht: zzzjj-dunk.

Ineens horen we de stilte in de auto.

Ik hou niet van stiltes.

Mama laat haar hoofd zakken en leunt op haar stuur. Ik leg een hand op haar rug. ‘Even opa bellen dat we wat later komen?’

‘Nee, hoeft niet. Vindt hij niet erg.’

Weer is het stil.

Ze komt overeind en kijkt me aan. ‘Sorry, Vonkie, voor vanmorgen. Sorry voor mij, voor papa, voor dit.’

Ik snuif. ‘Zeg maar sorry tegen zijn vissen. Die kunnen er toch niks aan doen?’

Ik heb mama nog nooit zo kwaad gezien als vanmorgen.

Uit de keuken klonk een geweldig gekletter, dus rende ik naar beneden. Daar stond ze, in de keuken, trillend en bleek, met de grote koekenpan in haar handen. Aan haar voeten een

enorme plas water met scherven, waterplantjes, steentjes en felgekleurde, spartelende vissen. Papa's vissen. Papa keek er naar. Hij opende zijn mond... en heel even dacht ik dat hij zou gaan schreeuwen. Ik heb mijn vader nog nooit zien schreeuwen. Dat kan hij ook helemaal niet volgens mij, hij kan niet eens boos worden. Ik zag mijn vader naar lucht happen en toen... sloot hij zijn mond weer. Hij bukte zich en begon zijn vissen voorzichtig op te rapen. 'En ik dan?' zei mama met verstikte stem. Maar papa gaf geen antwoord en ging verder met het redden van zijn vissen. Mama kwakte de koekenpan op het aanrecht, stookte langs me de keuken uit en stampte naar boven. Ik staarde naar de vissen, hoe ze verbaasd hun mondjes open en dicht haptten. Voorzichtig stapte ik over de scherven heen naar het aanrecht, om een emmer voor ze te gaan vullen. Maar ik had de emmer nog niet beet of mama riep van boven. 'Je hoeft hem niet te helpen, Vonkie. Kom maar naar boven, ik wil even met je praten.'

En nu zijn we op weg naar opa. De kudde loopt inmiddels voor ons uit en we beginnen weer langzaam te rijden. Nog even en we zijn op de boerderij. Nog even en ik zeg mama gedag. Nog even en ik ga voor het eerst van mijn leven een week lang bij opa logeren. Papa en mama willen tijd met elkaar om dingen op een rijtje te zetten. En daar kunnen ze mij niet bij gebruiken. Zo gaat dat.

(Terwijl ik heel goed ben in dingen op een rijtje zetten. Hier:

1. Je hebt een mama. 2. Je hebt een papa. 3. Je hebt mij. En die drie, die horen bij elkaar. Klaar.)

Reuzegezellig

We lopen over het erf van de boerderij. Ik loop scheef door het gewicht van mijn tas. Mama heeft een arm om me heen geslagen.

We komen langs stallen en schuren en een hooiberg. En langs het nieuwe rode huis, waar Pako woont. Dat is een neef van mama, hij runt de boerderij nu. Bij het oude woonhuis staan we stil. Hier woont mijn opa.

Uit een stal verderop klinkt een vreemd gesnuif. Misschien van een varken. Of een koe, weet ik het. Zo vaak komen we hier niet. Ik heb pas één keer eerder hier op de boerderij geloogd, maar toen was ik nog heel klein.

Mama tikt tegen een ruitje van de keukendeur.

‘Pa!’ roept ze.

Geen antwoord.

‘Hij zou er zijn...’ Ze kijkt op haar telefoon.

Ik laat mijn tas neerploffen. ‘Moet ik hier een hele week blijven?’

‘Je gaat het hier heerlijk hebben. Zoveel ruimte, een hooiberg, dieren om je heen – volgens mij zijn er weer veel kalfjes...’

‘Een héle week?’

‘Misschien is de zoon van Pako er ook wel. Die heeft zo’n beetje jouw leeftijd. Kun je fijn...’

‘Mám!’

‘Ja, tot zondag,’ zegt ze. ‘Dat moet toch wel lukken?’

Ik haal mijn schouders op. Mama wrijft over mijn rug. ‘Ik denk echt dat dit gaat helpen. Een week om dingen samen op een rijtje te zetten. Het is beter voor ons. Voor ons alle drie.’

Ze aait me in mijn nek, maar het kriebelt alleen maar. Ik duik een beetje weg.

‘En als alles weer op een rijtje staat vóór de week om is, komen jullie me dan eerder halen?’

Ze hurkt naast me en pakt mijn handen.

‘Straks *wil* je niet eens meer naar huis. Opa vindt het reuzegezellig dat je komt, hij...’

KLENG! De deur van het rode huis klappt open en stoot een emmer om. Rammelend rolt de emmer weg. Opa komt kwaad naar buiten gestampt op zijn klompen. ‘Ik hoef het niet te weten, zeg ik toch!’

In het gangpad schuifelt oom Dirk naar voren, steunend op zijn wandelstok. Oom Dirk is de oudste broer van opa, en de vader van Pako. Hij kijkt een beetje beteuterd en haalt zijn schouders op. Als hij ons ziet glimlacht hij en steekt een hand op.

Opa kleppert op zijn klompen het erf over. Hij raapt de emmer op en zet hem met een luide kloink! weer terug.

‘Pa?’ zegt mama.

Hij draait zich om.

De diepe rimpel op zijn voorhoofd verdwijnt.

Hij richt zich op en zwaait. Misschien lacht hij wel, maar dat kan ik niet goed zien door zijn grote snor. Hij stapt op ons af en geeft mama een zoen. Mij geeft hij een aai.

‘Je bent er,’ zegt hij.

‘Ja.’

‘Ik heb koek.’ Verder zegt hij niets. Hij schopt zijn klompen uit en gaat naar binnen.

Ik kijk mama vragend aan.

‘Zie je?’ zegt ze met een moeizaam lachje. ‘Opa gaat je verwennen.’

Mama helpt me mijn tas naar zolder dragen, naar het lo-geerkamertje. Voor koek en koffie heeft ze nog wel even tijd. Ze praat met opa op gedempte toon. Af en toe bijt ze de woorden fijn tussen haar tanden en knijpt ze in haar vuisten. Opa

humt en knikt en legt een hand op haar schouder. Als ze merken dat ik zit te kijken zeggen ze niets meer.

Mama rammelt met haar sleutelbos, wat betekent dat ze weer weg moet. Opa geeft haar een kus en ze gaat. Ik loop mee naar buiten. Voor de keukendeur omhels ik haar stevig. Heel stevig. Ze valt bijna om.

‘Vonkie... Zul je lief zijn voor opa?’

Ik geef geen antwoord maar omhels haar nog steviger.

‘En je kunt altijd bellen, hè.’

Mam ruikt zo lekker naar mam. Ik probeer haar geur vast te houden in mijn neus.

‘Mam?’

‘Ja?’

‘Koop je een nieuw aquarium voor pap?’

Ze maakt zich van me los en zucht. ‘Meisie, maak je daar maar geen zorgen om.’

Ik kijk haar na terwijl ze naar de auto loopt.

Ze zwaait nog een keer en rijdt dan weg.

Ik haal diep adem.

Koeienstront. Zo ruikt het hier.